

Popis předmětu

Zkratka předmětu:	KSA/ENAN	Strana:	1 / 3
Název předmětu:	Environmentální antropologie - KA		
Akademický rok:	2019/2020	Tisknuto:	21.09.2019 09:31

Pracoviště / Zkratka	KSA / ENAN			Akademický rok	2019/2020
Název	Environmentální antropologie - KA			Způsob zakončení	Kolokvium
Název dlouhý	Environmentální antropologie				
Akreditováno/Kredity	Ano, 3 Kred.			Forma zakončení	Kombinovaná
Rozsah hodin	Přednáška 1 [HOD/TYD] Seminář 1 [HOD/TYD]			Zápočet před zkouškou	NE
Obs/max	Statut A	Statut B	Statut C	Počítán do průměru	NE
Letní semestr	0 / -	0 / -	0 / -	Min. (B+C) studentů	nestanoveno
Zimní semestr	0 / -	21 / -	3 / -	Opakovaný zápis	NE
Rozvrh	Ano			Vyučovaný semestr	Zimní, Letní
Vyučovací jazyk	Čeština			Počet dnů praxe	0
Volně zapisovatelný předmět	Ano				
Hodnotící stupnice	S N				
Hod. v komb. formě studia					
Automat. uzn. záp. před zk.	Ne				
Periodicita					
Nahrazovaný předmět	Žádný				
Vyloučené předměty	Nejsou definovány				
Podmiňující předměty	Nejsou definovány				
Předměty informativně doporučené	Nejsou definovány				
Předměty, které předmět podmiňuje	Nejsou definovány				

Cíle předmětu (anotace):

Kurz seznamuje posluchače s variabilitou přístupů lidských společností k prostředí, které obývá. Přibližuje úroveň, na nichž se odehrávají interakce mezi krajinou/prostředím a kulturami: od přímého fyzického využívání, přes jeho dobové mytologické a filozofické reflexe až po jeho estetické uchopení. Cílem je představit přístup k přirozenému světu jako výrazné kulturní specifikum s nejširšími dopady nejen na lidskou společnost ale na ekosystém jako celek. Kurz je koncipován chronologicky, tj. od prehistorických civilizací až po současnost.

Požadavky na studenta

Obsah

1. Nomádi a jejich specifický vztah k prostoru / krajině (teorie o "eremiálních" a "hyletických" kulturách: S. Komárek, Z. Neubauer)
2. Nástup zemědělství a sedentarizace a jejich vliv na využívání a chápání prostředí (I. Hodder, M. Gimbutas, Pokorný a kol.)
3. Středověk ? Civitas Dei vs. Civitas Terrena, symbolika přírody, novoplatonismus, problematika lokalizace Edenu, kolonizace a její impakt na krajinu
4. Renesance ? "rehabilitace" přírody i pozemského života, propojenost člověka a přírody skrze alchymistické teorie, řád a harmonie světa i renesančních zahrad, nové strategie využití krajiny (vznik "rybníkářských krajin", pasterectví a využití marginálních oblastí) ; (Löw ? Michal)
5. Baroko ? krajina jako projekční plátno absolutismu a rekatolizace, fenomén poutnictví a křížových cest, (Kalista, Pokorný a kol.)
6. Osvícenství a romantismus (teorie "vznešeného" a "malebného" nový ideál divočiny jako krásné krajiny, umění anglických krajinářských parků, počátky turismu a alpinismu (Stibral, Schama)
7. Industrializace ? nástup využití neobnovitelných zdrojů energie, krajina exploatovaná, vliv železnice na krajinu a společnost a vnímání času, proměna sídel a bydlení, stagnace umění zahrad (Matoušek)
8. Nacismus - romantické kořeny nacismu, symbolika lesa a divočiny a jejich vliv na politiku Německa, ochrana zvířat za

nacismu, nacistické zahrady a botanický výzkum. (Sax, Schama)

9. Komunismus ? kolektivizace, ekologické katastrofy, narušení vztahu k půdě likvidaci selského stavu, problematika pohraničí a přerušené kontinuity osídlení (Jech)

10. Přístupy 20. století na západě: land art, ekofeminismus, hlubinná ekologie (B. Binka)

Předpoklady - další informace k podmíněnosti studia předmětu

Získané způsobilosti

Po úspěšném absolvování kurzu bude student schopen popsat základní principy ve vztahu k prostředí v jednotlivých dějinných etapách, včetně jejich příčin i konsekvencí. Absolvent kurzu bude schopen zobecnit získané poznatky při studiu jiných kulturně či časově vzdálených společností, seznámí se se základními paradigmaty popisující vztah mezi kulturou a prostředím a bude schopen zhodnotit jejich přínos i rizika.

Studijní opory

Garanti a vyučující

- **Garanti:** Mgr. Eva Čermáková, Ph.D., Mgr. Jaroslav Šotola, Ph.D.
- **Přednášející:** Mgr. Eva Čermáková, Ph.D.
- **Vede seminář:** Mgr. Eva Čermáková, Ph.D.

Literatura

- **Základní:** MATOUŠEK, Václav.: *Čechy krásné, Čechy mé. Proměny krajiny Čech v době industriální. Praha: Krigl, 2010.*
- **Základní:** NORBERG - SCHULTZ, Christian.: *Genius loci: K fenomenologii architektury. Praha: Odeon, 1994.*
- **Základní:** SCHAMA, Simon.: *Krajina a paměť. Praha: Argo - Dokořán, 2007.*
- **Základní:** SÁDLO, Jiří a kol.: *Krajina a revoluce: Významné přelomy ve vývoji kulturní krajiny českých zemí. Praha: Malá Skála, 2005.*
- **Základní:** ČERMÁKOVÁ, Eva. *Krajiny cizích časů. Praha: Dokořán, 2012.*
- **Základní:** STIBRAL, Karel.: *Proč je příroda krásná? Estetické vnímání krajiny v novověku. Praha: Dokořán, 2005.*
- **Základní:** KOMÁREK, Stanislav.: *Příroda a kultura, svět jevů a interpretací. Praha: Academia, 2008.*
- **Základní:** ABRAM, David.: *The Spell of the Sensuous: Perception and Language in a More-Than-Human World. New York: Vintage, 1997. (vyjde česky jako: Kouzlo smyslů).*
- **Základní:** CÍLEK, Václav.: *Tsunami je stále s námi. Eseje o klimatu, společnosti a katastrofách. Praha: Alfa Nakladatelství, 2006.*
- **Základní:** KALUSOK, Michaela.: *Zahradní architektura. Brno: CPress, 2004.*
- **Doporučená:** TILLEY, Christopher.: *A Phenomenology of Landscape: Places, Paths and Monuments. Oxford - Providence: Berg, 1994.*
- **Doporučená:** INGOLD, Tim.: *The appropriation of nature: essays on human ecology and social relations. Manchester: Manchester University Press, 1986.*
- **Doporučená:** INGOLD, Tim.: *The Perception of the Environment. London - New York: Routledge, 2000.*

Vyučovací metody

Přednášení
Dialogická (diskuze, rozhovor, brainstorming)
Metody práce s textem (učebnicí, knihou)

Hodnotící metody

Ústní zkouška
Seminární práce

Předmět je zařazen do studijních programů:

Studijní program	Typ stud.	Forma	Obor	Etapa	V.st.pl.	Rok	Blok	Statut	D.roč.	D.sem.
Humanitní studia	Bakalářský	Prezenční	Kulturní antropologie	1	2013	2019	Povinně volitelné předměty - Kulturně-antropologický modul	B	3	
Humanitní studia	Bakalářský	Prezenční	Kulturní antropologie	1	2017	2019	Povinně volitelné předměty - Kulturně-antropologický modul	B	3	
Humanitní studia	Bakalářský	Prezenční	Kulturní antropologie	1	2013	2019	Povinně volitelné předměty - Kulturně-antropologický modul	B	3	
Humanitní studia	Bakalářský	Prezenční	Kulturní antropologie	1	2017	2019	Povinně volitelné předměty - Kulturně-antropologický modul	B	3	
Humanitní studia	Bakalářský	Prezenční	Kulturní antropologie	1	2015	2019	Povinně volitelné předměty - Kulturně-antropologický modul	B	3	
Humanitní studia	Bakalářský	Prezenční	Kulturní antropologie	1	2015	2019	Povinně volitelné předměty - Kulturně-antropologický modul	B	3	